

Liite 1.

7.4.2020 / Kirsi Sario

Pirkanmaan hankehakemus sote-rakennuudistusta tukevaan alueelliseen valmisteluun 2020-2021

Numerointi perustuu STM "Valtionavustus sote-rakennuudistusta tukevaan alueelliseen valmisteluun" – webropol asiakirjaan. Osa-alue 2. "johtaminen ja ohjauksen kehittäminen"

OSA-ALUE 2: JOHTAMISEN JA OHJAUKSEN KEHITTÄMINEN:

VALVONNAN JA LAADUN KEHITTÄMISEN YKSIKKÖ

21. Osa-alueen tavoitteet

1. Hankkeessa muodostetaan Pirkanmaan maakunnan kattava, palveluntuottajista riippumaton sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen **valvonnan ja laadun kehittämisen yksikkö (jatkossa yksikkö)**. Yksikkö vastaa järjestäjän sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannon valvontavelvoitteesta, valvoo kuntien omaa, niiden ostamaa palveluntuotantoa sekä muuta yksityistä palveluntuotantoa koko maakunnan alueella. Yksikön tuottama valvonta perustuu kohteiden riskinarviointiin, se on suunnitelmallista, oikein kohdennettua ja oikeasuhteista. Valvottavat kohteet, kohteiden erityispiirteet ja riskit sekä valvonnan menetelmät on kirjattu valmisteltavaan valvontasuunnitelmaan.
2. **Henkilökunta** on erikoistunut/erikoistuva valvontaan ja ovat palvelukokonaisuuksien vaatimustenmukaisuuden asiantuntijoita. Toiminta on ammattitaitoista ja tehokasta. Yksikön toimintakyvyn turvaa se, että kullekin toimintakokonaisuudelle on vähintään työpari.
3. Yksikkö tukee palveluntuottajien laadun kehittämistä. Käytössä on asiakaslähtöiset palveluntuotannon **kehittämisen** menetelmät. Valvonnasta kertyvä tieto ja hyvät käytännöt hyödynnetään ja jaetaan palveluntuottajien kesken. Asiakaspalvelua ja toimintaprosesseja tehostetaan palvelumuotoilun keinoin. Kuntalaisten palautetta ja valvontatietoja hyödynnetään palveluntuotannon kehittämisessä asiakas- ja potilasturvallisuus keskiössä.
4. Osallistutaan valtakunnallisen kohdekohtaisen toiminnanohjaus ja **tiedonhallintajärjestelmän** valmisteluun. Järjestelmässä on valvontakohteiden perustietojen kuvaus sekä valvontatiedot.

5. Valmistellaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien valvonnan selainpohjainen **laatujärjestelmä**. Laadunhallinnalla varmistetaan valvonnan yhdenmukaisuus ja toiminnan kehittäminen.

Hankkeella on yleistä yhteiskunnallista merkitystä ja siinä yhdistetään valvonnan ja kehittämisen toimintamallit ja prosessit. Yksikölle muodostui tarve viime valmistelukaudella, kun havaittiin, että palveluntuottajien valvonta ei ollut kattavaa. Yksikön malli on kopioitavissa muihin maakuntiin. Hankkeessa valmisteltava valvonnan malli ja asiakirjat tukevat Valviraa sen ohjatesa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannon valvontaa.

22. Osa-alueen toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoite 1. Maakunnallinen valvontasuunnitelma

1. kartoitetaan maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat: kuntien tuottamat, kuntien hankkimat sekä yksityiset palveluntuottajat, niiden toiminnan laatu, laajuus ja luonne
2. kartoitetaan palveluntuottajien omavalvontasuunnitelmien kattavuus ja taso
3. kartoitetaan kohteiden hyväksymisasikirjat ja valvontahistoria. Pyydetään edellä mainitut tiedot kunnista, aluehallintovirastolta ja Valviralta
4. päivitetään edellisellä valmistelukaudella valmistunut kartoitus kuntien tekemistä sopimuksista. Mitä kunnat ovat sopineet palveluntuottajien kanssa ja mitä on sovittu lainsäädännön yli
5. määritellään palveluntuotanto toimintakokonaisuuksiin (esim. asumisyksiköt, kotiin vietävät palvelut, matalan kynnyksen yksiköt jne.), joihin valvonta kohdentuu
6. tehdään riskinarvio eri palveluntuottajille: toiminnan riskit, niiden todennäköisyys ja suuruus, asiakkaat, asiakkaiden määrä, annettavat palvelut ja hoidot ym.
7. suunnitellaan valvontatarve riskinarvioinnin perusteella
8. suunnitellaan oikeasuhteiset valvontamenettelyt eri palveluntuotanto kokonaisuuksille
9. valmistellaan valvontasuunnitelma: kohteiden valvontatarve, valvonnan menettelyt, valvonnan tulos ja korjaavat toimenpiteet

Tavoite 2. Henkilökunta

10. kartoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotantoa nykyisin valvova henkilöstö ja heidän osaamisensa
11. arvioidaan säädösten mukainen, tarvittavan henkilökunnan määrä ja osaamistarve
12. suunnitellaan ja toteutetaan täydennyskoulutus, jotta osaaminen vastaa tarvetta

Tavoite 3. Palveluntuotannon kehittäminen

Pirkanmaan maakunta- ja sote-uudistus

13. kootaan valvonnasta kertyvä tieto ja kerätään palveluntuottajien hyviä käytäntöjä palveluntuotannon kehittämiseksi
14. otetaan käyttöön palvelumuotoilun prosessit sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden asiakaslähtöiseen kehittämiseen
15. selvitetään saatavissa olevat asiakaspalautejärjestelmät ja niistä saatavat tiedot palvelun parantamiseksi
16. valmistellaan yhdessä Valviran kanssa palveluntuottajien omavalvontasuunnitelman runko, jossa huomioidaan sekä sosiaali- että terveydenhuollon palvelut
17. valmistellaan maakunnallinen asiakas- ja potilasturvallisuusasiakirja osaksi palveluntuottajien omavalvontasuunnitelmia

Tavoite 4. Valtakunnallinen toiminnanohjausjärjestelmä

18. osallistutaan kohdekohtaisen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmän valmisteluun osana Toivo-ohjelmaa. Järjestelmään syötetään kaikki valvottavat palveluntuottajat, eli valvontakohteet. Järjestelmään kirjataan mm. kohteen hyväksymistiedot, toiminnan luonne, laajuus ja laatu sekä käytössä olevat resurssit. Järjestelmällä turvataan valvonnan kattavuus ja valvontatietojen säilyminen sekä hyödyntäminen. Kohdekohtainen järjestelmä on valtakunnallinen, jolloin siitä saatava tieto tukee valvonnan yhdenmukaisuutta koko maassa.

Tavoite 5. Valvonnan selainpohjainen laatujärjestelmä

19. valmistellaan valvonnan laatujärjestelmä, jossa kuvataan valvonnan laatukäsikirja, vuosikello, toimintaprosessit ja laadunhallinta. Kootaan laatujärjestelmään keskeinen lainsäädäntö ja ohjeet, sekä laaditaan vaikuttavuutta ja toimintaa kuvaavat indikaattorit. Laatujärjestelmän keskiössä on yhtenäisesti toteutettava laadunhallinta, joka sisältää asiakaspalautteet, poikkeama- ja reklamaatiohallinnan, sisäiset ja ulkoiset auditoinnit sekä valvojien täydennyskoulutuksen.

23. Osa-alueen toteutusaikataulu ja vaiheistus

2020:

1. Aloitetaan tavoitteet 1 ja 2 valmistelu
2. Edistetään tavoitteen 3. asiakas- ja potilasturvallisuusasiakirjan valmistelua
3. Osallistutaan tavoitteen 4. suunnitteluun
4. Valmistellaan tavoitetta 5

2021:

1. vuonna 2020 aloitettu työ jatkuu ja lisäksi
2. valmistellaan tavoitteen 1. valvontasuunnitelma

3. valmistellaan tarkastuslomakkeet, pöytäkirjapohjat ja tarvittavat muut lomakkeet vastaamaan uuden lainsäädännön vaatimuksia
4. selvitetään, yksikön, hankinnan, sopimushallinnan ja lainsäädännön asiantuntemuksen yhteistyö saadaan kiinteäksi. Tiedon ja osaamisen on oltava joustavasti näiden toimintojen käytössä. Kussakin em. toiminnassa muodostuva tieto on muille olennaista
5. selvitetään ja valmistellaan kunnallisten sosiaali- ja potilasasiamiesten implementoiminen valvontayksikköön
6. valmistellaan kuntien päätökset valvonnan toimivallan siirtämisestä yksikölle
7. jatketaan muita valmistelun aikana esiin tulleita asioita

24. Osa-alueen odotetut konkreettiset tulokset

1. Maakunnan kattava sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannon yhdenmukainen, puolueeton valvonta
2. Palveluntuottajia valvoo valvontaan perehtynyt, motivoitunut ja osaava henkilökunta
3. Valvonnasta kertyvää tietoa käytetään palvelun laadun ja asiakaslähtöisyyden kehittämisessä
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannon valvonnan käyttöön valmistuu yhdenmukainen ohjeistus ja tarvittavat asiakirjat, jotka tukevat Valviraa sen ohjaustyössä
5. Valvontaa varten on toimiva kohdekohtainen toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä
6. Valvontatyölle on toimintaa tukeva ja parantava laatujärjestelmä

25. Osa-alueen odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

1. Toiminta on suunnitelmallista, kaikki kohteet kattavaa, tehokasta ja asiantuntevaa
2. Henkilökunta keskittyy valvontaan ja kehittämistyöhön, jolloin työn tekeminen tehostuu. Työ nopeutuu, sillä työssä on enemmän toistoja ja konsultaatiomahdollisuuksia
3. Valvonnan ja laatutyön asiantuntijoiden joukko houkuttelee uusia asiantuntijoita. Henkilömäärältään suurempi yksikkö ei ole niin haavoittuva kuin nykyisin.
4. Valvonnassa kertyvää osaamista jaetaan palveluntuottajien omavalvonnan ja laatutyön kehittämiseksi
5. Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta yhdenmukaistuvat ja tehostuvat

26. Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntynyttä alueellista valmistelua

Edellisen valmistelun aineisto voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Pirkanmaalla kartoitettiin palveluverkko sekä kuntien tekemät sopimukset. Lisäksi valmisteltiin suunnitelma

maakunnalliseksi valvontayksiköksi. Asiakirjat ovat käytettävissä, mutta ne on päivitettävä ja asioita on tarkennettava.

27. Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja osa-alueessa hyödynnetään

1. Ympäristöterveyden suunnitelmallisen valvonnan mallia: valvontalainsäädäntöä, -menettelyitä ja – menetelmiä sekä valvontasuunnitelmia
2. Ympäristöterveyden tiedonhallintajärjestelmän esimerkkiä
3. Ympäristöterveyden valvonnan selainpohjaisen laatujärjestelmän esimerkkiä
4. Valtakunnallisen omavalvontaverkoston valmisteluaineistoa (verkosto perustettiin viime valmistelukaudella)
5. Palveluntuottajien laatujärjestelmiä (mm. SHQS) sekä ISO 9001 standardeja
6. Asiakas- ja potilasturvallisuus strategiaa
7. Selvityksiä valvonnan vaikuttavuudesta

28. Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

1. Pirkanmaan valvonnan ja kehittämisen yksikön malli voidaan monistaa muiden maakuntien käyttöön
2. Valmistelumateriaali toimii Valviran ja aluehallintovirastojen ohjauksen ja viranomaisvalvonnan tukena

29. Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyvään valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

1. Yhteys tiedolla johtamisen hankkeisiin (ICT): kohdekohtainen toiminnanohjausjärjestelmä ja valvonnan laatujärjestelmä
2. Olemassa olevan valtakunnallisen omavalvontaverkoston yhteistyön kehittäminen ja syventäminen
3. Olemassa olevan kansallisen palveluntuottajien laatuverkoston työn hyödyntäminen ja kehittäminen

30. Osa-alueen kokonaiskustannukset. Kunkin osa-alueen tarkempi talousarvio tehdään ja liitetään

1. Palkkakustannukset: kaksi henkilöä vuosille 2020 – 2021
2. Toimipiste ja laitekustannukset
3. Kokous, matkustus ym. kustannukset